

Bilag 6

Væsentlige ændringer i kommuneplanens retningslinjer

20-11-2024

Sagsnummer eDoc
2024-0349626

Sagsbehandler
Birthe Bertelsen

Resumé

Forslag til Københavns Kommuneplan 2024 indeholder retningslinjer for de emner, der indgår i planlovens "katalog" over forhold, der kan reguleres i kommuneplaner, for så vidt som disse er relevante for Københavns Kommune. Retningslinjerne er anvisninger, som er grundlag for kommunens administration af lovgivningen i øvrigt og ramme-styrende for kommunens lokalplanlægning. Denne oversigt beskriver de væsentlige ændringer i forhold til indholdet af Kommuneplan 2019, der er foreslået i forslag til Kommuneplan 2024. De ændringer, der er markeret med gul, er ændringer, som er foretaget efter den offentlige høring af forslag til Kommuneplan 2024.

Sagsfremstilling

Gennemgangen af de væsentlige ændringer følger den inddeling i hovedtemaer, der er anvendt i den digitale Kommuneplan 2024, hvor kommuneplanens retningslinjer kan læses i deres helhed. Den digitale kommuneplan kan tilgås på kp24.kk.dk.

Overordnet byudvikling

Rækkefølgen for byudvikling

Retningslinjen "Byudvikling i byzone" ændres efter krav fra staten fra "Byudvikling og byomdannelse skal finde sted i byzone. En række områder på søterritoriet kan overføres til byzone i lokalplanlægningen. Områderne fremgår af rammer for lokalplanlægningen. Herudover kan nogle tidligere indvundne arealer samt mindre arealer på søterritoriet, der konkret vurderes nødvendige som led i byudviklingen, overføres til byzone i lokalplanlægningen." til "Byudvikling og byomdannelse skal finde sted i byzone."

For at imødekomme behovet for arealer til bolig- og erhvervsbyggeri fremrykkes eller udlægges nye arealer i kommuneplanens rækkefølge for byudvikling. Følgende nye arealer indgår i 1. del af planperioden:

- Levantkaj Øst, Tunnelkvarteret og Skagerak-kvarteret i Nordhavn (fremrykket fra 2. del af planperioden).
- Erhvervsarealer ved Vingelodden på Nørrebro (nyt areal).

- En erhvervsejendom på Teglholmen ved Teglhølmens Nordkaj (nyt areal)

Følgende nye arealer udlægges til udvikling i 2. del af planperioden:

- De tidligere erhvervs- og industriområder på Kløverparken (tidligere perspektivområde).
- Værkstedsarealerne ved Strandvænget (Helgoland) og jernbanearealer ved Svanemøllen Station, som kan overdækkes (nyt areal).

Midlertidige anvendelser

Som følge af en ændring af planloven pr. 1. januar 2024, der muliggør lokalplanlægning for ny midlertidig bebyggelse (begrænset til 10 år med mulighed for forlængelse i intervaller af 5 år) og efter ønske i den offentlige høring foretages der en tilføjelse til og en konsekvensrettelse af retningslinjen "Midlertidige anvendelser". Tilføjelsen er vist med fed skrift: "I kommuneplanens byudviklings- og perspektivområder kan bygninger og omgivende ubebyggede arealer **samt nye bygninger opført efter en lokalplans bestemmelser om midlertidige anvendelser** anvendes bredere end den fastlagte hovedanvendelse i områderne, uanset at områdernes fremtidige anvendelse ikke er fastlagt.

Disse anvendelser vil kunne omfatte håndværks- og produktionsvirksomheder, værksteder, kultur-, sports- og fritidsfaciliteter, institutioner, erhvervs- og fritidsundervisning, restauranter og miljø- og energimæssige funktioner. Ubebyggede arealer kan benyttes til rekreative formål og faciliteter, energiformål samt dyrkningsformål.

De angivne funktioner er til enhver tid underlagt de miljøbestemmelser, der gælder for områdets hovedanvendelse, og tillades kun, hvor det er miljømæssigt forsvarligt."

Redegørelsen til retningslinjen konsekvensrettes ved at indsætte følgende supplerende sætning: "**Der gives desuden mulighed for at etablere nye bygninger opført efter en lokalplans bestemmelser om midlertidige anvendelser, jf. planlovens § 15, stk. 16.**"

Boliger og byliv

Boligers anvendelse:

Der indføres en ny retningslinje om, at der ved lokalplanlægning af nye områder som udgangspunkt stilles krav om, at ungdomsboliger skal forbeholdes studerende, jf. de nye muligheder i planloven.

Bestemmelser om boligstørrelser

Det er tilføjet til redegørelsen, at boliger opført i henhold til lov om almene boliger mv. er undtaget kravet om, at 20 % af boligarealet i byudviklingsområderne skal indrettes til boliger på mindst 110 m². Baggrunden for undtagelsen er, at almene boliger er underlagt lovkrav om maksimumsstørrelser og et kommunalt krav om, at 20 pct. af nye almene boliger skal indrettes som meget små boliger til den boligsociale anvisning, som vil vanskeliggøre almene boligorganisationers mulighed for at

få den samlede bygningsgeometri til at gå op, hvis de også skal indrette mindst 20 % af boligarealet til boliger på mindst 110 m².

Institutioner og faciliteter:

I Institutioner og faciliteter mv. er såvel retningslinje som redegørelse opdateret med den nye praksis for anlæg mv. til organiserede fritidsaktiviteter, der følger af klagenævnsafgørelser om, at disse skal behandles efter de gældende regler for virksomhedsstøj, herunder de statsligt fastlagte grænseværdier for påvirkningen af omgivelserne. Dette kan vanskeliggøre etablering af nye anlæg, der kan bruges til foreningsidræt og lignende organiserede aktiviteter. Med kommuneplanen er det ikke muligt at ændre på dette forhold, men det kan med retningslinjen tydeliggøres, at det i planlægningen så vidt muligt skal sikres, at borgerne får adgang til at dyrke fritidsaktiviteter også i organiseret form.

Erhverv

Lokalisering af erhverv:

Det tilføjes til retningslinjen om blandede erhvervsområder og industriområder, at hvis der træffes afgørelse om, at et område kan omdannes, skal det i dialogen med grundejer afsøges, om der kan indpasses lokaliseringsmuligheder til håndværks- og værkstedsvirksomheder, som er miljømæssigt forenelige med de øvrige anvendelser i området. En ny retningslinje for lokalisering af håndværks- og værkstedsvirksomheder tilføjes desuden, der fastsætter, at det i udformningen af konkrete planforslag i alle byområder skal afsøges, om der kan indpasses lokaliseringsmuligheder til håndværks- og værkstedsvirksomheder.

“Bolsjefabrikken” på Ragnhildgade på Nørrebro udlægges til kreativ zone, mens afgrænsningen af den kreative zone Ørnevej i Nordvest ændres, da ejendommen Ørnevej 51-55 m.fl. udtages.

Under “Lokalisering af hoteller” tilføjes en ny retningslinje, som fastsætter, at der i forbindelse med planlægningen for nye hoteller skal redegøres for, om hotellet kan etablere åbne stueetager og/eller publikumsorienterede funktioner og således understøtte de lokalområder, de er en del af.

Centerstruktur for detailhandel:

Der udlægges en samlet ramme på 257.000 m² nyt butiksareal i kommunens bymidter og bydelscentre. Rammen er ca. 39.000 m² mindre end rammen i Kommuneplan 2019. Rammen til ny detailhandel i lokalcentrene fastholdes på niveau med Kommuneplan 2019. Rammen til nyt butiksareal i de enkelte bymidter og bydelscentre er tilpasset efter en konkret vurdering af de enkelte områders faktiske forhold, udvikling og reelle muligheder for ny detailhandel. I enkelte tilfælde er der udlagt en væsentligt mindre ramme til nyt butiksareal end i Kommuneplan 2019, det gælder:

- Frederikssundsvej Bymidte, hvor rammen til nyt butiksareal er reduceret, da en større ejendom nu er lokalplanlagt uden mulighed for detailhandel i væsentligt omfang.
- Fisketorvet Bymidte, hvor indkøbscenteret Fisketorvet er ombygget med et reduceret detailhandelsareal, og den planlagte mulighed for en stor møbelbutik nu er realiseret. Rammen til nyt butiksareal er nedskrevet som en tilpasning til de aktuelle forhold.

Centerområdernes geografiske afgrænsning er tilpasset, så ejendomme uden reel mulighed for etablering af detailhandel, er udtaget. Det gælder særligt langs sidegaderne til de centrale butiksgader, hvor en række boligejendomme ikke vurderes egnet til detailhandel.

To områder til særligt pladskrævende varer udgår, da de er lokalplanlagt uden mulighed for etablering af denne butikstype. Det drejer sig om områderne ved Prags Boulevard og Torveporten N. Desuden reduceres et område til særligt pladskrævende varer på Sydhavnsgade, da arealet ved den kommende Sluseholm Station er lokalplanlagt uden mulighed for butikker med pladskrævende varer. Rammen til nyt butiksareal nedskrives som følge heraf. Vestamager Station Bydelscenter og det tidligere Arenakvarteret Lokalcenter sammenlægges.

Det maksimale butiksareal i de enkelte lokalcentre fastholdes, og rammen til nyt butiksareal er tilpasset, så det afspejler udviklingen siden 2019.

Trafik

Transportkorridor:

I Kommuneplan 2019 var der optaget udpegninger af to forundersøgel-sesstrækninger til en mulig Østlig Ringvej. De indgik i kommuneplanen, fordi staten havde udpeget dem i landsplandirektivet for Hovedstads-området (Fingerplan 2019). Siden da er der valgt en anden linjeføring til det videre arbejde med miljøkonsekvensvurdering, så de to udpegninger ikke længere er retvisende. De er derfor taget ud af Kommuneplan 2024.

Energi og miljø

Energiforsyning og fjernkøling:

En ny retningslinje tilføjes, der udvider mulighederne for integration af decentrale anlæg (f.eks. til varmeproduktion) i områder med anden hovedanvendelse. Samtidig præciseres de hensyn, der skal tages i planlægningen for at sikre gode løsninger for integration af decentral energiforsyning i byen.

I retningslinjen "Arealer til større energianlæg" udgår en udpegning af et område til energianlæg såsom geotermi mv. ved Sundkrogsgade.

Der er på denne lokalitet i stedet blevet etableret et anlæg til fjernvarmeproduktion baseret på en havvandsvarmepumpe samt fjernkøling. Kortet opdateres også for så vidt angår visningen af to ledningsstrækninger, der er vist som planlagte, men nu er etableret. I retningslinjen "Vindmøller" udtages to udpegede områder, dels i Valby ved Damhusåens Renseanlæg, dels på Lynetten. Begge steder er der eksisterende mindre vindmøller, der kan fortsætte i drift og vedligeholdes mv. som eksisterende anvendelse. Men på grund af omgivelserne til de to lokaliteter vil det i praksis ikke være muligt at opstille nye vindmøller, da disse i dag har en størrelse, der ville medføre miljøpåvirkninger ud over det tilladte. Derfor udgår de af kommuneplanen. Det bemærkes, at det udpegede område i Valby i lokalplan er udlagt med mulighed for solceller, hvilket er i overensstemmelse med kommuneplanen.

Klimatilpasning

Herudover er emnet "Klimatilpasning" ændret, idet de udpegninger af principielle placeringer til anlæg som del af kommunens Skybrudsplan er revideret i overensstemmelse med den ændring af Skybrudsplanen, der er i gang sideløbende med udarbejdelsen af Kommuneplan 2024. Kommuneplanen vil derfor indeholde færre anlæg til realisering indenfor rammerne af Skybrudsplanen. Der foretages en opdatering af kortet, idet et par mindre projektdelområder er blevet afgrænset konkret, så det er muligt at vise dem på kommuneplankort.

I retningslinjen "Forebyggelse af skader ved oversvømmelse" er der efter krav fra staten foretaget en tilføjelse og ændring, der er vist med fed henholdsvis overstreget skrift "I de udpegede områder med oversvømmelsesrisiko som vist på kortet skal lokalplaner sikre, at **der ved byggeri og ændret arealanvendelse med øget sårbarhed etableres de nødvendige** med afværgeforanstaltninger som udgangspunkt sikres til de angivne vandstands niveauer. Der skal tages højde for dynamisk udbredelse af oversvømmelse og i bølgeudsatte områder om fornødent også for et tillæg til sikring imod overskylning.

Tekniske og miljøbelastende anlæg

På kortet til retningslinjen "Risikovirkksomheder" indtegnes efter krav fra staten også adressepunkter for virksomheder jf. statslig kortlægning og signaturforklaringen opdateres. Dette indebærer, at der til dels kan blive vist punkter, hvor virksomhederne har deres primære adresse, selv om denne afviger fra lokaliseringen af det anlæg, der kan medføre en risiko. Til retningslinjen "Risikovirkksomheder" føjes endvidere efter krav fra staten et ekstra afsnit følgende ordlyd "Ved planlægning på arealer, som ligger nærmere end 500 m eller en større passende sikkerhedsafstand fra en risikovirkksomhed, skal alle relevante risikomyndigheder høres forud for den offentlige høring, oversigt over høringssvar skal offentliggøres og inddrages i planlægningen, ligesom der skal tages hensyn til

høringssvarene ved godkendelsen af ny planlægning. Der henvises til bekendtgørelse nr. 371 af 21. april 2016 om planlægning omkring risikovirkninger.

Der indsættes efter krav fra staten (Banedanmark) en ny retningslinje "Jernbaneanlæg af national interesse" med følgende ordlyd: "For at sikre og fastholde det landsdækkende jernbaneanlæg skal der ved ny planlægning tages hensyn til udpegede nationale jernbanetrafikanlæg og tilknyttede arbejdspladsarealer, herunder Banedanmarks interesseområder. Plan- og Landdistriktsstyrelsens oversigt over jernbaneanlæg af national interesse fremgår af Plandata.dk's kortvisning på kort.plandata.dk. Hvis der planlægges for ny eller intensiveret miljøfølsom anvendelse indenfor en opmærksomhedszone på 500 m omkring Banedanmarks udpegede jernbaneanlæg og arbejdspladsarealer, skal der redegøres for, at planlægningen ikke forhindrer den aktuelle aktivitet og eventuelle udvidelser indenfor gældende miljøkrav samt ikke vil medføre en skærpelse af Banedanmarks gældende miljøkrav."

Der indsættes efter krav fra staten en ny retningslinje "Kommunikationssystemer" med følgende ordlyd: "Anlæg som understøtter mobil- og bredbåndsdækning, herunder bredbåndsinfrastruktur såsom mobilmaster, mobilantennor og bredbåndskabler, skal indtænkes i planlægningen for at varetage landsdækkende kommunikationsbehov."

Rekreation og natur

Naturbeskyttelse

Der indsættes efter krav fra staten (Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø) nogle ændringer i retningslinjer om Grønt Danmarkskort. Her ændres ordlyden af retningslinjen "Grønt Danmarkskort, naturområder" som følger idet tilføjelser og sletninger er vist med fed henholdsvis overstreget skrift: **"De udpegede naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser, herunder de potentielle naturområder, må ikke inddrages til anden anvendelse, indskrænkes væsentligt, gennemskares af nye barrierer, eller udsættes for tilstandsændringer, hvis dette forringer deres biologiske værdi eller deres sammenhæng med andre udpegninger i Grønt Danmarkskort eller hvis det umuliggør forbedringer heraf, med mindre der sikres tilstrækkelige kompenserende foranstaltninger.** Tilstanden i de udpegede naturområder, herunder de potentielle naturområder, som vist på kortet må ikke ændres, hvis dette i væsentlig grad forringer deres naturværdi eller deres sammenhæng med andre udpegninger i Grønt Danmarkskort eller hvis det umuliggør forbedringer heraf. Ændringer i områderne kan dog ske i overensstemmelse med allerede gældende bestemmelser i en fredning, pleje-/udviklingsplan eller lokalplan.

Skabelse af god biologisk sammenhæng gennem forvaltning af de udpegede naturområder, herunder sikring af sammenhængende natur i

kommunen og på tværs af kommunegrænserne, skal **vægtes højt og** så vidt muligt prioriteres. Der skal bl.a. ske gennem en koordinering af pleje- og udviklingsplaner for de fredede områder, som de udpegede naturområder tilhører. Ved gennemførelse af andre indsatser, herunder klimatilpasning, indsatser for vandkvalitet, udvikling af rekreative stier etc., skal hensynet til de udpegede naturområder, herunder udvikling af de udpegede potentielle naturområder, **indgå vægtes højt** i prioritering, planlægning og udførelse **af indsatserne**. Eksisterende fritidsanlæg og publikumsfaciliteter indenfor udpegningerne skal kunne oprettholdes og deres kvalitet og kapacitet skal kunne sikres, så længe dette ikke medfører væsentlige forringelser for de udpegede naturområders biologiske værdi og funktion. Rekreative og biologiske hensyn skal afvejes med henblik på, at de udpegede naturområder kan tjene begge formål.

Ordlyden af retningslinjen "Grønt Danmarkskort, økologiske forbindelser" ændres tilsvarende idet tilføjelser og sletninger er vist med fed henholdsvis overstreget skrift "De udpegede økologiske forbindelser, herunder de potentielle økologiske forbindelser, som vist på kortet, må ikke skæres over af barriereskabende nyanlæg, indskrænkes væsentligt eller i øvrigt forringes for så vidt angår deres biologiske værdi eller deres sammenhæng med andre udpegninger i Grønt Danmarkskort, uden at der sikres kompenserende foranstaltninger. Ændringer i de økologiske forbindelser kan dog ske i overensstemmelse med gældende bestemmelser i en fredning, pleje-/udviklingsplan eller lokalplan. Hensyn til de udpegede økologiske forbindelser skal indgå i den fremtidige planlægning af de relevante dele af byen.

Skabelse af god biologisk sammenhæng gennem forvaltning af økologiske forbindelser, herunder sikring af sammenhængende natur i kommunen og på tværs af kommunegrænserne, skal **vægtes højt og** så vidt muligt prioriteres. Der skal bl.a. ske gennem en koordinering af pleje- og udviklingsplaner for de fredede områder, som de økologiske forbindelser tilhører.

Ved gennemførelse af andre indsatser, herunder klimatilpasning, indsatser for vandkvalitet, udvikling af rekreative stier etc., skal hensynet til de økologiske forbindelser, herunder udvikling af de potentielle økologiske forbindelser, **indgå vægtes højt** i prioritering, planlægning og udførelse **af indsatserne**.

Eksisterende fritidsanlæg og publikumsfaciliteter indenfor udpegningerne skal kunne opretholdes og deres kvalitet og kapacitet skal kunne sikres, så længe dette ikke medfører væsentlige forringelser for de økologiske forbindelsers biologiske værdi og funktion. Rekreative og biologiske hensyn skal afvejes med henblik på, at de økologiske forbindelser kan tjene begge formål."

På kortet med selve udpegningen af områder til Grønt Danmarkskort tilføjes nogle små arealer til udpegningskategorien naturområder. Disse

arealer er del af et Natura 2000-område og skal derfor udpeges i kommunal planlægning, selv om de benyttes til jernbane- og vej anlæg mv. og derfor ikke var vurderet meningsfulde at inkludere i udpegningen i 2019. Endvidere indsættes nogle tekstafsnit om udpegningen af områder til Grønt Danmarkskort, der indgik i Kommuneplan 2019 (hvor udpegningen fandt sted), men af hensyn til overskuelighed ved taget ud af redegørelsen i forslaget til Kommuneplan 2024. Tekstens indhold ændres ikke, men den suppleres med en status for arealomfang af udpegninger.

Der indsættes ligeledes efter krav fra staten et nyt underpunkt i redegørelsen om naturbeskyttelse med titlen "Internationalt beskyttede arter". Redegørelse tydeliggør varetagelsen af arter, der er omfattet af EU-regler mv. om beskyttelse. Dette ændrer ikke arternes beskyttelsesstatus, der gælder uafhængigt af kommunal planlægning, men påpeger vigtigheden af at varetage denne status, herunder i kommende planlægning.

Grønne kiler og bykiler

Retningslinjen for grønne kiler og bykiler, der udpeges af staten, er ikke ændret, men det tilhørende kort er opdateret for at afspejle den ændring af afgrænsningen af de grønne kiler i København, der følger af lov nr. 618 af 11. juni 2024 (Lov om fravigelse af begrænsninger for anvendelsen af dele af arealerne i det almene boligområde Tingbjerg-Utterslevhuse). Det indebærer, at nogle områder i Tingbjerg er udtaget for at kunne fremme områdets udvikling, og at der til gengæld er udpeget et nyt område på Nordhavnstippen, der så er omfattet af retningslinjen.

Kolonihaver

Der er foretaget enkelte ændringer i emnet "Kolonihaver". Det følger af kommunens beslutning i 2001 om en række ikke-varige haver på midlertidige kontrakter på kommunal grund, at der skulle være mulighed for erstatningshaver ved kontraktudløb. Kommuneplanerne har derfor siden da indeholdt udpegninger til erstatningshaver, så haveforeningerne kan fortsætte på en ny placering. Tidspunkterne for uopsigelighed er nået eller rykket nærmere for nogle foreninger, mens de ligger efter planperioden for andre. Da det altid vil tage tid at forberede de planlagte erstatningsarealer, er det væsentligt at være opmærksom på dette.

Her er det i retningslinjerne præciseret, at selv om kommuneplanen ikke foretager en konkret afgrænsning af areal til nye haver (erstatningshaver for ikke-varige haver med kontraktudløb) på Københavns Miljøcenters arealer ved Selinevej på Vestamager, så skal arealet kunne ibrugtages til kolonihaver senest når eksisterende kommunale kontrakter med ikke-varige haveforeninger udløber (bl.a. 2032 og 2045) og de derfor skal anvises erstatningshaver.

Det er også i redegørelsen til emnet "Kolonihaver" uddybet, at kommunen har en række aftaler med ikke-varige haveforeninger, der forpligter kommunen til at tilbyde erstatningsarealer (der så bliver varige haver) og at det jævnfør deres løbetid kan blive relevant at indfri nogle af disse aftaler i den 12-årige planperiode. Det vil ud over en dialog med de pågældende foreninger typisk kræve en forberedelse af erstatningsarealerne, så både de fysiske og de juridiske forhold er på plads inden flytningen. Indtil da kan erstatningsarealerne normalt bruges til midlertidige kommunale formål.

Kulturarv

Værdifulde kulturmiljøer:

Ni nye værdifulde kulturmiljøer er udpeget:

- Ballonparken på Amager
- Ravnsborggadekvarteret på Nørrebro
- Erhvervs- og boligområdet omkring Rentemestervej i Nordvest
- Lauritz Knudsens Elektronikfabrik på Nørrebro
- Konfektionsbyen i Emdrup
- Industriområdet ved Amagerbanen
- Arbejdernes Forsamlingsbygning i Indre By
- Bellahøjhusene i Brønshøj
- Københavns forsyning med vand-, kloak-, telefon-, el- og gas på 12 lokaliteter

Herudover er de eksisterende 45 kulturmiljøudpegninger opdateret med henblik på at sikre, at de afspejler områdernes aktuelle tilstand. Der har i opdateringen været fokus på konkretisering af bl.a. bærende bevaringsværdier, sårbarheder og udviklingsmuligheder samt vurdering af områdernes geografisk afgrænsning.

En ny retningslinje for en bufferzone til Arbejdernes Forsamlingsbygning, der er optaget på tentativlisten til UNESCO verdensarvsliste, er tilføjes. Retningslinjen skal sikre, at optagelsesgrundlaget ikke forringes.

Bevaringsværdige bygninger:

Listen over bevaringsværdige bygninger ajourføres.

Byens sjæl:

En ny retningslinje for udpegning af 50 bevaringsværdige bygninger under overskriften "Byens Sjæl" tilføjes.

Kulturhistoriske spor og helheder:

Retningslinjen "Bebyggelser af særlig kvalitet og med et bevaringsværdigt helhedspræg" ajourføres. Med Kommuneplan 2024 omdøbes retningslinjen til "Byarkitektoniske helheder", og den eksisterende udpegning tilpasses, så bebyggelser, der er omfattet af lokalplaner, kulturmiljøudpegninger eller fredninger, udgår.

